

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

50

Brno 2009

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 50
Volume 50

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Fotografie levalloiského hrotu nalezeného při výzkumu paleolitické lo-
kality Tvarožná-Za školou. Srov. studii P. Škrdly a kol. obr. 5:1. Foto
J. Špaček.

*A foto of the Levallois point found in the Paleolithic site Tvarožná-
Za školou. See the study of P. Škrdla et. al. Fig. 5:1. Photo by J. Špaček.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz

Webové stránky s pokyny pro autory: <http://www.iabrno.cz/pv>

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vydáno v Brně roku 2009

Copyright ©2009 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

OLOMOUČ (K. Ú. SLAVONÍN, OKR. OLOMOUČ)

Arbesova ulice, Novověk (18 stol.), Sídliště, přibližovací zákopy. Záchraný výzkum.

V termínu 1.11. až 11.12. 2008 provedli pracovníci Archeologického centra Olomouc záchraný archeologický výzkum na lokalitě Slavonín, ulice Arbesova. Výzkum byl vyvolán zahájením úprav terénu v místech budoucí stavby 26 rodinných domů.

Plocha stavby s archeologickými nálezy se nachází na jihozápadním okraji Olomouce, v severní části obce Slavonín v trati Zahrady. Lokalita leží po pravé straně ulice Arbesova směrem do Olomouce (viz kapitola Eneolit). Během výzkumu byly prozkoumány archeologické objekty datované do eneolitu (jordanovská kultura) a do novověku.

Všechny novověké objekty se nacházely v horní, západní části zkoumané plochy. Těžiště těchto objektů představuje relikv zemních prací pruské armády při obléhání Olomouce v roce 1758 (Michna 1997), tvořený systémem dvou dlouhých vodorovných zákopů (šířka 1,3–1,8 m, hloubka 0,35–0,56 m), vzdálených od sebe 3,5 metru a zachycených v délce 148 metrů, s několika spojovacími zákopy. Jedná se patrně o část přibližovacích zákopů či krytí komunikace směřující od pruské první paralely k dělostřelecké laboratoři ve Slavoníně (Kuch-Breburda, Kupka 2003, 113–114).

Vendula Vránová

Literatura

Kuch-Breburda, M., Kupka, V. 2003: Pevnost Olomouc. Pevnosti – *Architectura militaris*, sv. 23. Praha, 103–135.

Michna, P. 1997: Bastionová pevnost Olomouc, Průvodce dějinami a expozicí, Olomouc, 39–50.

Resumé

Olomouc-Slavonín (Olomouc district), Arbesova street. Modern age (18th century). Settlement, Skidding trenches. Salvage excavation.

Relicts of skidding trenches were examined during the salvage archaeological excavation in Slavonín. These skidding trenches date back to the 18th century, when Prussians besieged town-fortress Olomouc in 1758.

OPAVA (K. Ú. OPAVA-MĚSTO, OPAVA-PŘEDMĚSTÍ, OKR. OPAVA)

Bezručovo náměstí, p. č. 3011; Podkovní ulice, p. č. 164/2; ulice U Jaktařské brány, p. č. 592/1. Středověk, novověk. Město. Záchraný výzkum.

Centrem Opavy byl prováděn výkop pro telekomunikační rozvodový kabel UPC. Na třech místech byly zjištěny porušené archeologické situace (č. akce NPÚ Ostrava 14/08). Ve střední části Bezručova nám. (obr. Opava – Mezi trhy 1, 14/08a) byla v pozici pod navážkou související s parkovými úpravami tohoto prostoru (cca 0,3 m

pod dnešní úrovní terénu) odkryta torza dvou kúlů a další čtyři kúlové jamky. Ty se nacházely v jedné linii v nerovnoměrných rozestupech a byly zahloubeny do podloží (spraš). Lze je nejspíše datovat do novověku a velmi pravděpodobně souvisí s hospodářským dvorem řádu německých rytířů (tzv. Klippelhof), který ustoupil regulované zástavbě předměstí v závěru 19. století.

Další situace se nacházela v chodníku poblíž vyústění ulice Na valech do ulice U Jaktařské brány (obr. Opava – Mezi trhy 1, 14/08b). Zde byla vyhloubena zápichová jáma o rozměrech cca 1 × 2 m pro protlak optického kabelu pod vozovkou. Výkop zasahoval až do podloží a porušil středověké a novověké objekty a vrstvy. Byla zde zachycena pravděpodobně raně novověká sloupová jáma, tři podélné výkopy v superpozici nad sebou, z nichž se pouze z nejnižší položeného podařilo získat jeden vrcholně středověký keramický fragment. Dále byly zjištěny dvě kúlové jamky zahloubené až do podloží a cca 0,7 m mocné středověké a novověké souvrství, narušené recentními výkopy. V protilehlém okraji vozovky se stavební výkop dostal do kontaktu se základovou zdí asanovaného hotelu Koruna. Na obou k němu přiléhajících profilech byla dokumentována směrem do ulice se sklánějící spáleništní vrstva.

Třetí zjištěná situace se podařilo registrovat v Podkovní ulici (obr. Opava – Mezi trhy 1, 14/08c), kde byla cca 0,3 m pod povrchem zachycena valounová dlažba a její ohraničení, tzn. původní povrch Podkovní ulice. Dláždění můžeme datovat do 18.–do počátku 20. stol.

Pavel Malík

Resumé

Opava (Kataster Opava-Město, Opava-Předměstí, Bez. Opava), Bezručovo Platz, U Jaktařské brány Strasse, Podkovní Strasse. Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

OPAVA (K. Ú. OPAVA-MĚSTO, OKR. OPAVA)

Vnitroblok ulic Mezi Trhy, Mnišská a Dolní náměstí, p. č. 363 a 357/2. Středověk, novověk. Město. Předstihový výzkum.

V souvislosti se stavebním záměrem „Rekonstrukce vnitrobloku Mnišská“ byl v letech 2005–2008 realizován předstihový archeologický výzkum (NPÚ Ostrava akce č. 49/05), který se zaměřil na trasu budoucí kanalizace (obr. 107). Většina sond (S1-4/05, S5/07) byla situována v místě původních dvorních traktů a dvorů domů, jež v minulosti vytvářely severní domovní frontu ulice Mezi trhy (obr. 108, orientační čísla 1–7), která spojuje obě hlavní opavská náměstí. Domy jsou v textu identifikovány orientačními čísly podle plánu „Realbesitz der Stadt Troppau“ z r. 1938 (Magistrát města Opavy, archiv odboru výstavby), který zachytil poslední vývojovou fázi zástavby historického jádra Opavy, následně z velké části zničenou v důsledku válečných událostí a poválečných asanací.

Sondy S6-8/08 se nacházely v místě demolovaného dvorního traktu domu na Dolním nám. č. 2. Dnes se